

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Míg, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

LA XINA D'AQUI UNS QUANTS ANYS

A l f i n !

PUJAROL

CARNESTOLTES

Una nota simpàtica hem de registrar del Carnestoltes darrer.

Quina? Que aquest any era la de xines la disfressa de moda.

El Carnestoltes ha constituït entre nosaltres una mena de reivindicació del xines, que fins ara havia estat un ciutadà de tercera, que fins ahir s'havia vist a tot arreu postergat i menyspreat.

Ara, com que els celestes peguen fort, tothom se'ls mira amb respecte.

S'han acabat els xistus a base de la seva badoqueria, de la seva resignació.

Ja no hi ha raó per a prendre'ls el pèl, per a prendre'ls la cua.

Ara els xinesos que al món queden, no són pas a Xina.

Són a Europa. Anaven aquests Carnestoltes per les Rambles.

Es clar que els dels balls i de la rúa eren xinesos reivindicats, xinesos moderns, amb els que no es poden fer bromes.

Que aprenguin els xinesos de tot arreu de llurs germans d'Orient.

No pertencem a la insurrecció i no volem dir que els que no es vegin considerats com els pertoca que agafin el fusell.

Però sí que afirmem que la dignitat dels individus i dels pobles sols hi ha un mitjà d'assegurar-la, i és estant sempre disposat a fer-la respectar.

La flama al cor

Amb motiu del centenari de "Jordi Sand", alguns xafarders li han tret a aquesta augusta senyora els drapets al sol.

Una filla o neta, no sabem fins a quin punt autèntica, de la formosa Aurora Dupin, s'ha cregut en el cas de protestar de la bugada i de reivindicar la netedat de la seva sang.

Ningú no està lliure de tenir un fill estúpid. Tammateix, aquest de "Madame" Dudevant ho és massa.

A quin dels nombrosos freqüentadors del seu lilit atribuïrem la paternitat d'aital plançó? Vols jugar que és d'En Pagello?

O és potser lde "monsieur" Sandeau? Qui sap si l'autor del mateix seria Merimée, que també va perpetrar "Carmen".

Fou tan pròdiga del seu cos aquella Magdalena magnànima!

Va batre el "rècord" de la passió. Semblava que feia col·lecció de galans. Els seus amors constitueixen un mosaic.

En tingué literaris, polítics, musicals. Dels braços de Musset passà als de Leroux; dels de Leroux als de Chopin.

L'impotent Nietzsche, horriporat del seu furor uterí, del seu immens apetit carnal, li diu perversa nimfomana, l'anomena la grossa vaca francesa.

No cal fer gaire cas de Nietzsche. Potser ell va patir de no trobar una vaca com aquesta que l'alletés, que el criés als seus pits.

Tots voldríem ésser estimats per una passional així, per una criatura d'aqueixa riquesa sentimental, d'aquesta capacitat cordial, d'aquest heroisme o erotisme formidable.

"Madame" Dudevant no era una boja ni una malalta.

Fou una dona, res més que una dona, però una dona gran, que tenia el tòpic a les venes, que, com una abella, libà la mel de la vida en totes les flors que encisaven els seus ulls.

Ja com artista no resulta gens trivial. Estem cansats de literatura de notaris i de fills de notari.

La Dudevant és una mena de Casanova femení; és una novel·lista novel·lesca, que són les bones.

Té per musa l'amor i el seu art és un reflexe de la seva vida, un producte i un fruit de les seves investigacions, de les seves experiències personals.

Per primera vegada ens trobem davant d'un especialista en ciència sexual, que no és un "diletante" o un misògin.

Els tràngols de la passió, les extremitats del sentiment li són familiars a "Jordi Sand" perquè ha viscut sempre en plena febre amorosa.

Ella no és una analista freda lde processos psicològics.

La mateixa flama que li encén el cervell, li crema i li abraça el cor.

Es, ben cert, "Jordi Sand" un mestre del pensament, de la filosofia i de l'estètica.

Però és, també, i per damunt de tot, un geni de l'amor i lde la llibertat.

Per això fan riure aquests pobres fills de la carn i de la distracció, que rebutgen a Aurora per haver amat tant.

Un fill poca-solta potser la renegui. Però mil deixebles la proclamen mare.

ANGEL SAMBLANCAT.

La Quaresma

Ara que comença aquest període de temps que els clericals en diuen la Quaresma, en parlarem una mica.

Què és la Quaresma?

Això és el que pensen molts en acostar-se aquest temps.

La Quaresma, per als pobres, és tot el temps que va des de què neixen fins que es moren; i tot és perquè en néixer, neixen en la llar de la misèria, i la misèria és la més fidel complidora de la Quaresma, ja que la Quaresma encarrega l'abstinència, i l'abstinència total és, avui, la vida de l'obrer.

Anant a cercar el fonament d'aquesta paraula, trobareu que és una fórmula més de la qual es serveix la religió, per a fer passar amb cançons el poble, ja que l'evolució del temps

ha fet que en el transcurs de vuit o deu segles, el primitiu concepte de la paraula en cançons totalment. Llavors era una penitència imposada als fidels, la qual consistia en fer, durant el transcurs d'aquests quaranta dies, un sol àpat diari, menjant solament pa i fruita seca.

Com han canviat els temps!

Qui podia arribar a pensar que el que llavors era fruit de la devoció, es tornaria més endavant misèria per a uns i farsa per als altres.

Avui, compleixen solament els preceptes quaresmals, amb tot rigor, els obrers, ja que estan en la impossibilitat d'omplir el seu estómac.

I, en canvi, quanta i quanta gent la predicava que va amb el ventre ben ple!

Abans la predicava i la complia tothom; avui, la prediquen molts, però no la compleix quasi bé cap dels que la prediquen.

Tots els rics tenen el rebost ben curull de tota classe de viandes, i qui és capaç, sabent a bastament que tot és una mentida, d'abstindre's de menjar-ne?

La Quaresma hauria d'existir solament pels rics; hauria d'ésser el seu al·licient, el remei únic per a guarir aquests gastrònoms malalts, que sense consciència i en perjudici de llur pròpia vida, es mengen el pa dels obrers, el pa dels pobres, d'aquests éssers que éssent més dignes que ells de tot, no poden menjar, d'aquests que per haver nascut pobres, estan condemnats a Quaresma eterna.

I per últim, heu lde saber que la Quaresma és solament un precepte de l'Església, el qual és emparat per tothom en el carrer, abandonat hipòcritament pels rics a sa casa i complet únicament pels treballadors; és la cosa més insignificant per als rics i la realitat més real per als pobres.

V. PLA.

Caritat cristiana

Era un de tants poblets on el senyor Rector ho és tot. Ell era l'ànima consoladora, sempre bondadós i compassiu amb les misèries humanes. Altrament, regnava en son si la pietat i la dolcesa caritativa...

Farem un petit esboç d'un dels seus actes, on es troba retratada la veritable personalitat d'un bon deixeble (?) de Jesucrist.

Romania en el poble una pobra família, la més pobra de totes les que hi havia, que no eren poques.

Heus ací que després d'una llarga i greu malaltia de la muller, un nou ésser esdevenia al món amb una dolça rialleta. Què en sabia ell de la misèria a què ja estava condemnat!

Calia registrar-lo en el llibre, donar-li un nom, visitar al senyor Rector. Mes el seu estat econòmic no els permetia fer visites d'aquesta mena... Sempre piou sobre mullat!

No obstant, el pare es decidí, i amb paraules tremoloses exposà al mossèn la seva trista misèria.

Malgrat el seu error, res pogué aconseguir amb els seus precs, perquè aquell bon senyor de sotana, com que seguia (?) les sanes doctrines del seu Mestre, es negà a fer el bateig si no hi havia "pasta".

"Com ho farem—deien els esposos—, si no bategem el nostre fill? Què dirà el poble, la gent? Ens diran mals pares! I fins ell, quan serà gran, renegarà de nosaltres perquè el portàvem al món si no li podíem donar un nom, tal com requereix la Santa Mare Església."

—No, no; el meu fill s'ha de dir Angel, perquè és un angelet—deia la mare, empenyant-lo de besades.

—Sí, sí; un angelet—pronunciava el pare, llagrimejant.

—No us atormenteu per això—deien els fills grandets—. El nostre lilit, que és quasi nou, el podem vendre, i dels diners que us en donin, podrem batejar el nostre germanet; sí, sí, nosaltres també dormirem damunt de palla i estarem cofois.

I allí les llàgrimes i els petons eren el ritme entenedor de la llar pobra.

Es vengué el lilit i es batejà el petit germanet d'aquells que portats per una tendresa sens fi es sacrificaren. I mentre ells, éssers ingenus, ignorants de les vilèses del món, dormien sobre jaç de boll el seu somni d'infantes, el senyor Rector devorava més bé que es

menjava un pollastre que havia fet rostir per la majordona perquè aquell dia havia fet "bones".

I amb els ulls fixos en les altures i embadalit per la flaire d'aquell menjjar suculent, somreia... somreia, i alçant el vas enlaire, donava gràcies a Déu i el beneïa, perquè ell, des del cel, sap comprendre i ordenar tan bé les coses!

PAPEROL.

Els pobres tenen cor

Un dia de la setmana passada vàrem enterar un company, que morí d'una malaltia impossible de guarir per als que no tenen diners.

No vull dir a quin, però morí a l'Hospital. Els companys fèrem tots els sacrificis que es trobaven a l'alcanc de la nostra armilla per a sustreure'l de les mans de la parca; però fou impossible. Es necessitaven més diners i aquests només els tenia un cosí del malalt, que és ric, però que, com la majoria dels rics, té el cor de marbre.

El cas és que el noi morí desemparat, sense altra assistència que la que oficialment es rep en aquests centres.

El dia de l'enterrament, que era de pobre i a l'hora que s'enterraven els pobres, hi acudírem tots els companys. Indignats per la injustícia, fèrem una subscripció per a comprar-li un ninxol, robant les pessetes ldel pa dels nostres fills.

L'esmentat cosí, que envià un representant i furgava detalls per al cobrament d'una herència, la meitat de la qual pertanyia al difunt, quan veié el gest d'aquella gent noble de sentiments, marxà avengonyit, anant a contar-li segurament al "senyor" l'ocorregut.

Nosaltres, com homes avesats a la impietat d'aquesta raça, no fèrem més que un comentari: recordàrem aquella veritat de la Bíblia, que assegura que més aviat entrarà un camell pel forat d'una agulla, que un ric al regne del cel.

J. S.

Divagacions culinàries

Primerament, tinc d'advertir que els meus coneixements culinàris són nuls: en ma vida, que dir, he fet tres ous ferrats, això que aquesta menja la sap preparar el menys entès. Si ara vaig a parlar d'aquest assumpte, que de primer antuvi confesso que desconec, és—com us ho diré jo?—per una mena de desfogament que necessito, i que us prego el rebeu amb complança i procureu no trobar-vos en el meu lloc, això és: dinant a la fonda.

Naturalment que en parlar de fondes, no em refereixo a aquestes on per 6 o 7 pessetes, hom pot dinar, si no bé, correctament, sinó a aquestes tavernes amb pretensions de bar, on entreu amb gana i d'on sortiu amb fam.

Precisament, ara menjo en una que per sa condició especial, per l'originalitat dels aliments (?) i podríem dir, per la seva "personalitat" única, mereix passar a la història. I encara que no sigui jo cap autoritat històrica, vaig a provar d'assenyalar algunes dades interessants.

Nom, lloc, domicili, són tres coses que pasarem per alt; això no influirà per a res en la nostra descripció i m'alluegerà la tasca, no corrent el perill de fer-nos pesats, encara que tractant-se d'història fóra natural.

Apar estrany que d'una cuina tan petita, tan fumada—una manera bastant elegant de dir bruta—i amb tan soroll, puguin sortir aquelles presentalles que per més que rumieu, no esbrinareu el que són.

Ací menjareu el que voldreu i no sabreu el que mengueu.

Justament, l'altre dia, vaig llegir a la carta—perquè encara que quan arriba en vostres mans ja s'ha passejat per dins algun plat i no sabem per on agafar-la, n'hi ha de carta—"Calamares con cebolla". Me'n vaig fer portar, i ja al meu davant el plat de referència, vaig tenir una graciosa sorpresa en veure que ens coneixiem; no puc precisar me que, però puc assegurar que coneixia allò que titulaven pomposament "Calamares con cebolla". Tant podien ésser uns talons de goma que dies enrera havia retirat de circulació, com unes gomes d'esborrar llapis, com trossets de neumàtics triturats.

Un dels plats que no hi manquen mai a l'estiu, és el "Higado con salsa".

En Domènec, el mestre culinari dels nostres dies, quedaria badant en veure la traça no mancada d'art amb què està preparat aquell "Higado con salsa".

A l'hivern hi trobareu de tot, menys fetge; ara, a l'estiu, ja és altra cosa; mentre a les places de braus matin cavalls, el fetge és abundant.

I el "Cap i pota"? El popular "Cap i pota" que no manca mai en cap fonda que s'estimi; allò és un poema epic. Agafeu tots els colors de les banderes conegudes i per conèixer, i solidificats, barregeu-los i els poseu dintre un plat, allò és el "Cap i pota"; no en volguel més de colors!, ni les "cretones" que porten les nostres donetes s'hi poden comparar!

La "pota", també és un dels plats que té més prestigi. Si la demanen "que no trepitgi"—que vol dir sense os—us portaran un tou de carn i greix de forma indefinida, que us fa pensar amb una monumental berruga.

He deixat per a l'últim, l'escudella, la típica escudella de pagès, orgull dels nostres avis, pobretall Recomanem als nostres tècnics que no cavil·lin més; l'última paraula sobre l'escudella, ha estat dita; ens hem procurat la fórmula i anem a revelar-la, perquè ens pensem fer un gran bé a la Humanitat, perquè amb

el mínim cost s'obté màxima quantitat, ara, que cal prescindir lde la qualitat.

Vet ací la fórmula:

Agua i limitada.

Sal proporcional a l'aigua.

Safra, fins que el "caldo" agafi color de rovell d'ou.

Patates, segons el preu de cost, i barreja des perquè sigui espessa.

NOTA.—Aquesta escudella és pròpia per a persones proletàries que degut a llurs esforços musculars, necessiten d'una sobrealimentació vigorosa.

Pobres obrers! i pensar que són a mils els que diàriament engoleixen aquests aliments (?), el preu dels quals és proporcional a la barra i poca-vergonya del fondista... Ens anàvem a posar tristos i això no val; cada u al seu lloc i que rodi la bola, fins que es trobi l'home que la deturi o esperem—no podem fer altra cosa? — que empena pel seu propi pes, s'esberli i ens absorbeixi a tots.

Prou per avui, potser un altre dia continuare aquesta informació culinària; ara tinc tard, perquè—escolta a l'orella, amic llegidor—som diumenge i em criden per a dinar, perquè, avui, dino a casa!

LLUIS BOTA I VILLA.

Reflexions quaresmals

Memento homo...

Darrera la xirinola, el bullici, l'alegria, solen venir la tristesa, la quietud i el misticisme; darrera el grans "despilfarros" els dies d'economies, i a voltes fins la misèria, que és una cosa molt trista; darrera les vaques grasses, segons ens conta la Bíblia, vénen les vaques magretes, tal com va passar a Egipte; darrera els anys ufanosos de la joventut florida, l'antipàtica vellesa

amb ses nafres insofribles; i darrera les jornades de poder i egolatria, de plomalls damunt la testa, de creus damunt la levita, d'ares de triomfs i cavalcades, d'apats d'honor i musiques, ve la tristot del desterro, el negre oblid dels bons dies, la indiferència del poble que esbojarrat aplaudia, i altres coses, de vegades, encara molt més terribles.

Ves, el general Pangalos que a Grècia tot ho tenia, tancat a un castell es troba on passa la trista vida; A l'illa de Santa Elena el gran Napoleó moria, i el conquistador Pizarro, l'home de l'espasa invicta, com criminal, al patíbul va acabar la seva vida.

Ací tens, vella Quaresma, fantasma de l'Edat Mitja, les reflexions a què em porta la teva presència insípida: vens a parlar de dejunis, d'abstinències i magrics, d'oracions i de rosaris,

i de misses, moltes misses... Set setmanes té el teu regne, set setmanes de tristícies, de sermons i novenaris, de bacallà i de sardines; d'aquella escudella d'oli que tota la gola pica,

i d'exàmens de consciència que als més bons intranquilitzen. Sort, però, que al teu darrera, sempre ve Pasqua Florida, amb son pròleg d'alleluies, de coets i cridadissa de trets i de canonades i grans esclats d'alegria.

Tant pels homes, com pels pobles és una cosa ben vista; darrera un temps en ve un altre; aquest cau, aquell s'enfila; qui sembla fer més forrolla és el que més humilien; qui avui el bacallà talla,

demà no té ni una oliva; però, a rodolons i empentes, si un hom un "xiquet" s'hi fixa, és veu que va prenent força l'instint que fa a l'home lliure, sinó... donem una ullada tan sols a la immensa Xina.

FLOK.

Presons d'Europa

3.ª sèrie

LA BASTILLA

Per Lluís Capdevila

Un tom 8.^u il·lustrat amb gravat de

l'època: Pessetes 2

El dubte

El gest de Landru davant la guillotina és elegant, aristocràtic, valguis-n's l'argot; en canvi, el del nostre llegendari Don Joan davant la mort, no deixa d'ésser un gest barroer, plebeu, mesell. Diem això a propòsit del que diu el personatge d'"El problema central" que la única veritat indubitable és el dubte. Evidentment. En matèria de religió, més que en altres ordres de la vida, pot constatar-se aital afirmació.

La gent creu i dubta a l'ensens. Fixeu-vos-hi: persones que dant l'any fan el buit a l'església, són les primeres de visitar el temple (si encara no hi porten ofrena) el dia de Sant Antoni, Santa Lúcia, Difunts... Se'ns objectarà que és superstició, d'acord; però entre aqueixa superstició i la creença vera, hi ha el terme mig: el dubte.

Catègòricament, amb plena convicció, són pocs, comptats, els que sense la més lleu vacil·lació negarien davant la mort l'existència d'un més enllà, com creiem escassegen encara més els conuents plenament.

Avui, l'home, per covardia o per comoditat, s'adapta a les circumstàncies i nega i afirma sense convicció; potser a això hi influeix el gran nombre d'obstinats, per conveniència material de viure bé amb poc treball, en sermonejar continuament les mateixes facècies... però si hi hagués convenciment de les pròpies creences... pots xiular, si l'ase no vol beure.

Seràn altres generacions menys timorates i sistemàtiques les que no coneixeran el dubte. Ara per ara, no hi ha ningú capaç d'imitar el gest de Vittorio Vintanelli, l'italià de la novel·la de Vargas Vila, que en el moment suprem, en parlar-li de Déu, exclama convençut:

—Déu és una mentida! No hi ha Déu! Landru, figura real, quasi féu el mateix. Dubto en trobèssim un altre. D'homes que no coneixen el dubte, no se'n veuen cada dia. Per això els màrtirs d'un ideal, sigui quin sigui, passen a la posteritat.

PONCELL.

Diàlegs al vol

—Estic desesperat; fa dos dies que no "jalo". —Si m'aguantes quaranta més, campió. —"Ca no quiera nada avui, señora María?" —"Miraba haber." —"Tanto el "rogel" com el "pagel" es fresco d'avui."

—Ves quin "cuento"; ara s'ha descobert el marro. Així també en passaria jo de dies de junant.

—Manies teves; estava segellat i només hi entraven diaris.

—Precisament, aquest és el "bubilis": andrapava" els anuncis dels menús.

—Ahir em vaig fer tirar les cartes. No digui res, no fos que ell se n'enterés.

—No tingui por, donal i què li van dir?

—Que fins als trenta anys passaria misèria.

—I després?

—Després que ja hi estaria acostumada.

—Senyora Antònia, m'ha fet molt mal pes avui.

—No es queixi; és pes de moda: pes mosca.

—Una gràcia de caritat pel "mort de Déu".

—Que Déu us empari.

—Si és mort, com vol que m'empari?

—Mai no diries què pensava?

—Amb l'Uzcudun, potser?

—No; pensava que si se li ocorregués a algú disfressar-se de "bístec" amb patates...

—Has llegit l'assalt del Passeig de Gràcia?

—On ho porta?

—Al "Ciero". Van assaltar el palau de la marquesa del "Pa-tou" i no deixaren pas una "botella" sencera.

—Lladres! Més que lladres!

—Però, què hi fas ací amb aquest fred que pela?

—Per això hi sóc. Per veure si m'estaivo d'amar a casa el barber.

JOSEP SERRA.

OBRA NUEVA

Alfonso Vidal y Planas

La Virgen del Infierno

(NOVELA DE PRESIDIO)

Un tomo 8.º

Pesetas 4

Ferran de los Rios ha tornat d'Amèrica

De tornada del seu viatge d'estudi per Amèrica, ha arribat a la Península el savi i eminent sociòleg, senyor Ferran de los Rios. Ha desembarcat a Gijón, on ha estat rebut entusiàsticament.

Ha tornat molt ben impressionat; ha fet elogis grans de les tasques de Cuba i de Mèxic. Referent a Cuba, el senyor de los Rios ha dit que cada dia s'acosta més a Espanya.

Creu que els països hispano-americans seran uns pobles veritablement grans quan hi hagi una obra de consolidació hispana.

Sobre els Estats Units diu que no comparteix el pessimisme derivat dels actes del Govern Coolidge, ja que hi ha molta gent que està disconforme amb el que allà es fa; són molts els nuclis d'opinió pacifistes.

Explicà que ell havia donat diverses conferències de propaganda del llibre espanyol a Nordamèrica.

El senyor Melquíades Alvarez envià un magnífic ram de flors al senyor Ferran de los Rios.

Expiació

L'exòde de Ricciotti Garibaldi a ningú no enterneix. Les seves declaracions tampoc convencen. Brams d'ase no arriben al cel, pensa la gent atinadament. El llot amb què voluntàriament s'ha cobert fa que se'l rebutgi arreu i es vegi execrat de tothom. Just càstig el seu.

Judes, el deixeble traïdor que vengué el seu mestre, ni arrencant-se la vida trobà el cobert repòs... Malgrat de tantes apostasies, la Humanitat detesta els homes que es venen la consciència al millor postor. Tanmateix, sembla que haurien d'escarmentar els descendents d'Iscaariot! Desgraciadament, no és així. Què hi farem!...

Compadâm-lo, pobre Garibaldí!, nou jueu errant; ja deu torturar-lo prou la seva consciència... Expulsat de França, foragitat podem dir de tot arreu, on l'acolliran al fi?

Ja pot entonar-lo el "mea culpa"; com el deixeble del Rabí no trobarà el repòs.

PONCELL.

S'ha inaugurat un nou mercat: el del Camp d'En Galvany. L'Ajuntament ha donat un to solemne i magnífic a la inauguració.

Ho comprenem perfectament. Construir aquest mercat ha costat vint anys, és a dir; gairebé tant com construir una catedral gòtica!

La inauguració — que ningú no esperava — havia d'ésser per força solemne.

Els mossos de café demanen la supressió de la propina. Diuen que l'acceptar propines és denigra. Ho creiem perfectament.

Però ja una altra vegada aboliren la propina "perquè la seva dignitat és ressentida en acceptar-la"... i, al cap de poc temps, tornaren a demanar-la.

En què quedem?

Per manca de treball s'ha suïcidat a Barcelona un obrer paleta.

Són molts els que, aquests dies de Carnestoltes, s'han gastat a la "rúa" i als balls de disfresses un grapat de duros.

Això és infame en una terra on la gent més digna—els obrers—s'han de suïcidar per manca de treball.

En un diari d'esquerres llegim: "Després de haber presenciado la fiesta, se puede afirmar que el Carnaval no decae, digan lo que quieran sus enemigos." Ja podem dormir tranquils, doncs.

Tots els diaris d'Espanya han anat plens aquests dies del combat que a Nova York ha celebrat el boxador Uzcudun, i del seu triomf. Llegir la premsa, des d'un quant temps a aquesta banda, fa llàstima. Però aquests dies en feia molta més.

Hauriem de tenir més entusiasme per a la intel·ligència i menys afició a la brutalitat.

Com cada any, hem vist infinitat de criatures disfressades.

Aquesta costum ridícula i salvatge nosaltres la castigariem posant els pares a la presó.

UN TROS DE PAPER.

En Verdi, per exemple, no ha fet més que aprofitar algunes engrunes. Aquí tenen lo minut del primer acte de Don Giovanni: no estavan ja cansats de aplaudir-lo en lo Rigetto?

Rossini ab inspiració i fecunditat propias, ab molta imaginació y ab un talent fènix ha fet més que en Verdi y demes copistas: hi ha trobat tot un estil.

Una vegada atmes lo saqueig general, precis es admotre tambe que la musica de n' Mozart economicament considerada es un estalvi.

Podent adquirir la melodia de primeras mans aqui sera l' mazo que s' estimi mes compraria als recenedors?

La musica de n' Mozart está plena d' melancolia. Son ideal es la pintura dels sentiments tendres y tristes. Mozart está alegre pocas vegadas, casi tan pocas como en Rossini trist; pero quant ho está, escoltintlo que is farà posar de bon humor. (Han sentit res mes humoristic en musica que l' aria que canta Leporello quant conviuda a sopar a la estada del comendador? Y en aquesta mateixa aria s' han fixat en la orquesta? Es altre cosa aquell acompañament, que una sinfonia en cos y anima? Pot trobarem mes riquesa de detalls, mes facilitat y mes gracia?)

Lo D. Giovanni es de 1787 y no obstant en la part mecànica del art, en la ciencia de la armonia, Mozart no ha trobat encara ningú que l' pogués jugar mano a mano. En aquest terreny no sera may venut, del mateix modo que cap pintor a pogut vencer may al Ticiano triantse de la veritat y de la forma dels colors. Sembla mentida; pero hauré aquet punt de vista, després d' ell no son pas un veritable progres ni en Meyerbeer ni en Gounod.

Alguns me diran potser que Mozart casi no se servíx sino del sensill, pianetto y que avuy las orquestras tenen molts mes recursos. (Tan de millor per ell que, antes de descubrirse la sola, ja feya tota clase de efectos ab lo saxo scilicet: Totas las situaciones que lo poeta Lorenzo da Ponte va reunir en lo D. Giovanni están descrites maravillosamente per Mozart. Lo disaech, convens; la pintura dels caracters asombra; la queixa del dolor commo; la del amor arastra; la veu del protagonista interessa; la de Leporello comprau, la del comendador espania.

La resposta de la estada en lo cementiri y la frase de Leporello: se sentite com ja fa ta ta etc. fan escarriar al espectador. Aquets efectos desprovistos de toda falsa grandiositat semblan innocents; pero son efectos a lo Shakespeare.

Lo grandios final del primer acte que es lo primer final que s' ha escrit per conseguint lo que ha servit de patró:

"Up! up! up! Que va llarch això! Si tenia de analitzar totas las pezas del Don Giovanni se m' hi faria fosc senza adonarmen! Necessitaria una mà de paper per mi tot sol y lo no n' puch embrotar mes que un tros y encara es compayia. (Vaja donchs, deixemho correer?) (Apla.)

Des paraulas sobre la execució.

Los dos heroes de la festa han sigut lo Sr. Vialletti y lo mestre Vianesi. Els dos sols han aguantat tot lo edifici del Don Giovanni ab la robustesa del seu talent y ab la forma hercúlea del seu estat.

Lo primer ha fet un Leporello delicioso, simpaján, inimitable. No n' pot exigir ja mes naturalitat, ni mes intenció, ni mes vic comico. Y en quant a cantar, demanú! Que en haidran de feyna si li volen trovar un defecte. Avut es que qui no l' ha de aplaudir? Cada dia li hi fan repetir l' aria del primer acte.

Lo mestre Vianesi ha abordat aqueixa gran musica ab la convicció del creyent y ab la confiança del sabi y ha sapgut comunicar a la orquesta lo ardor artistic de que ell estava possehit. No es pas la intel·ligencia lo més digno de admiració en lo mestre Vianesi, sino l' respecte que ha tingut a la obra y la incorruptible fidelitat que ha observat en la seva interpretació.

Ab una quantitat d'artistas com en Vialletti y en Vianesi, lo public no tractaria a Mozart tan de cumpliment y qui sap si ha majoritat s' en passarien algun dia ab basech de la opereta.

Es Boccollini ha fet tot lo que ha pogut, en Morini ha fet molt bé l' aria del segon acte y en quant a las donas sera molt indulgent aqueixa vegada y no n' diré una paraula, pero no m' agrada dir mal de ningú.

La orquesta ha tocat aqueixa obra admirablement. Tots

los professors han donat una prova de suafian ab consumals y de que quant volen, saben interpretar ab conciencia las obras dels grans mestres.

Que diuhem que l' Sr. Olona i any vinent se queda ab lo Liceo? Decididament veig que la zarzuela s' encomana com lo mal de ulls.

Jo ja ho veig; los propietaris de aquest teatro se queixan ab rabó. (Póintee al seu puesto.)

Sempre Roberto, sempre Hugonots, y sempre Don Giovanni.

Algun dia s' hi hà de fer tambe Entre mi mujer y el negro! BONAVENTURA GATELL.

À MA ESTIMADA.

Com que aquells dels Jochs florals Ja han publicat lo carrell A só de trompa y timbals, To vull dar consells fermals, Encara que no s'ach vell.

No fos cas que quant vegesses Lo parlar, dels Jochs esplets, Algun molet n' aprenguesses, Y després, nena, vulgesses Usarlo, o que jo l' usés.

Sempre t' diré noya o nena, Los dels Jochs te dirán unz, O altres noms de semblant mena; Y crech jo que vals la pena. Per no tractarí' de joquina.

No m' digas may t' ayudador, Com jo no t' diré m' amia, O aviat, nena del cor, Lo llenguatge del amor No entendrias, ni entendria.

Nostres ulls donan miradas, Miradas gentils; res d' ayuarts; Deixa dir; ho son usadas Paraulas tan intrincadas Que semblan de malas arts.

Quan juteils podem estar, Estem juts, no estem enuems, Enuems no ho vulgass usar. Que es un mot que, pera anar, Necessita trenta rems.

Los dels Jochs per dir: «estrella» Duhim está frase sual Tu digan estrella, bella, Que si está no diuhem d' ella, Pot ser demà n' dirán gran.

En fi, nena, per favor, No t' detris escaparrá Per veus de mantenidor, Que pera parlar d' amor Ja parlem bé en catalá.

PAU BENVENEGAS.

El mundo nuevo.—No han vist la primera entrega d' aquesta obra de xibarrí? M' hi jugo lo que vulgan que li agrada. Ara figurate vostres si no le d' encorar a cual-sevol un seta de visetes, agulles, surtidas ab ciris trençats, cientos gracicos y altres cosas d' un mosach d' autors passats y per passar, presents y ausents, nacionals y estrangers! Ah! y que s' pensan que tot això ho ha celebrat algun que no sap quantas fan quines? Nosenyors, no D. Roberto Robert; que prou que t' conexen los que han llegit "El Gal Blas" «La Discusion» y altres periodicas de Madrid y de Barcelona, es qui ha tingut la honorada, de regirar llibres vells y nous per fer una escullida tria.

L' editor també, per la seba part, ha tirat la capa al toro en la edició. Bon paper, bona impressió, magníficas lminas del reputat T Padró, vaja que per Mitj-eol l' entrega, no sabem com lo senyor Lopez n' traurá las gallas netas. Recomanem aquesta obra perquè s'ent de molta gracia, segueix magníficament la nostra beta.

Ja veurán la primera entrega perquè se n' fassin càrrecs.

(1) Voge, si velem començar, lo número 10 y 11.

LA SIRENA DE SANT BERTRAN,

NOVELA MARITIMA PER JAUME GIRALT (1)

A BORDO Y EN TERRA.

—Glor, glang, glang, ziang! BOVARELL.

Mentrestant la llanxa, que guiada pe l' mariner conuquia al afortunat amant, arribá a las rocas de la muralla del mar.

Quatre rems se van alzar en l' aire y dos solament van caurer a dios de la llanxa, indicant que ja havian servit prou; los altres dos eran los brassos del amant que usats daban gracias a Deu per haver fet lo viatge ab tanta felicidad.

Al atracar, lo difícil era subjectar la barca, pero no tenir en que; pero lo jove tenia sa esperansa en l' amor que t' protegia, y aquest li oferí la realitat de una estaca, abont lo mariner lliga la corda que ja tenia en la mà.

La llanxa quedá tan segura, com los diners en una societat de credit.

Lo jove exalá un suspir ab tanta satisfacció, com si arri-vat a una cantonada y mirant lo bitlet, hagués vist que havia tret una aproximació dels porchs de Sant Antoni.

Lo mariner tragué una paqueta de sis y un libret del Megalero y sentense en la prua. —Avans de comensar... —dígu! —Femi un cigarro.

Quatre compassos d' espera. Res mes imponen que tots los que paguen contribució y lo tendrís paisatge que a la vista del jove s' estenia. Semblava una ant de tinta vina d' aquellas que los xicots fan a Lloja.

Ja t' asseguro que en Capó del cel se lluhia La lluna que seguia en son retraimnt, sens dubte per no veurer las bestias que anavan a passar, havia deixat ab sa ausencia tal fosca que no se hauria vist un clatell de si mateix, per mes, que com tots sabem, lo hagués tingut a mitj pam de distancia de la vista.

Sobre aquest fondo, aquella immensa muralla que no se apercebia, aquell cel nivot que era imposible distingir y l' port y lo barcos y la ciutat y tot lo demás, puig de res se podia traslluirar la mes petita sombra, feya un efecte tant immens com si no s' vegés res.

Lo cop lo mariner tingut fet lo cigarro, se l' posa en la boca, y alsante, feu un xutuel, que hauria fet caurer un baco a la bufa mes foguejada.

Desseguida se senti un soroll de com si aboquessin un cabas de bifillas en la barca, produhit per los últims hastons de una escala de corda.

—Vosté no s' mogui de dintre la llanxa—dígu lo mariner—perque los fidesos de las rocas li perseguiran las pantorrillas; jo ja se l' que tinc de fer y prompte torno... —Després d' això, s' assegurá de que la escala estava ferma, y pujant per ella, prompte hauria desaparegut entre las sombras, sino hagués seguit per lo llumet del cigarro que pujant y sent esse va indicar la ascensió, fins que lo mariner arribant a dall lo feu desaparixer saltant a l' altre part de muralla.

Prou estrany era que la lluna, sent dona, hagués pogut passar sense talençar... que s' escuchia.

Torna a sortir tan brillant com si la haguésin fregada ab polvos de banyo de serro y sa llum pura doná un aspecte enterament distint a lo paisatge de que ja s' hem ocupat antes.

Lo mar estava tranquil com un egoista.

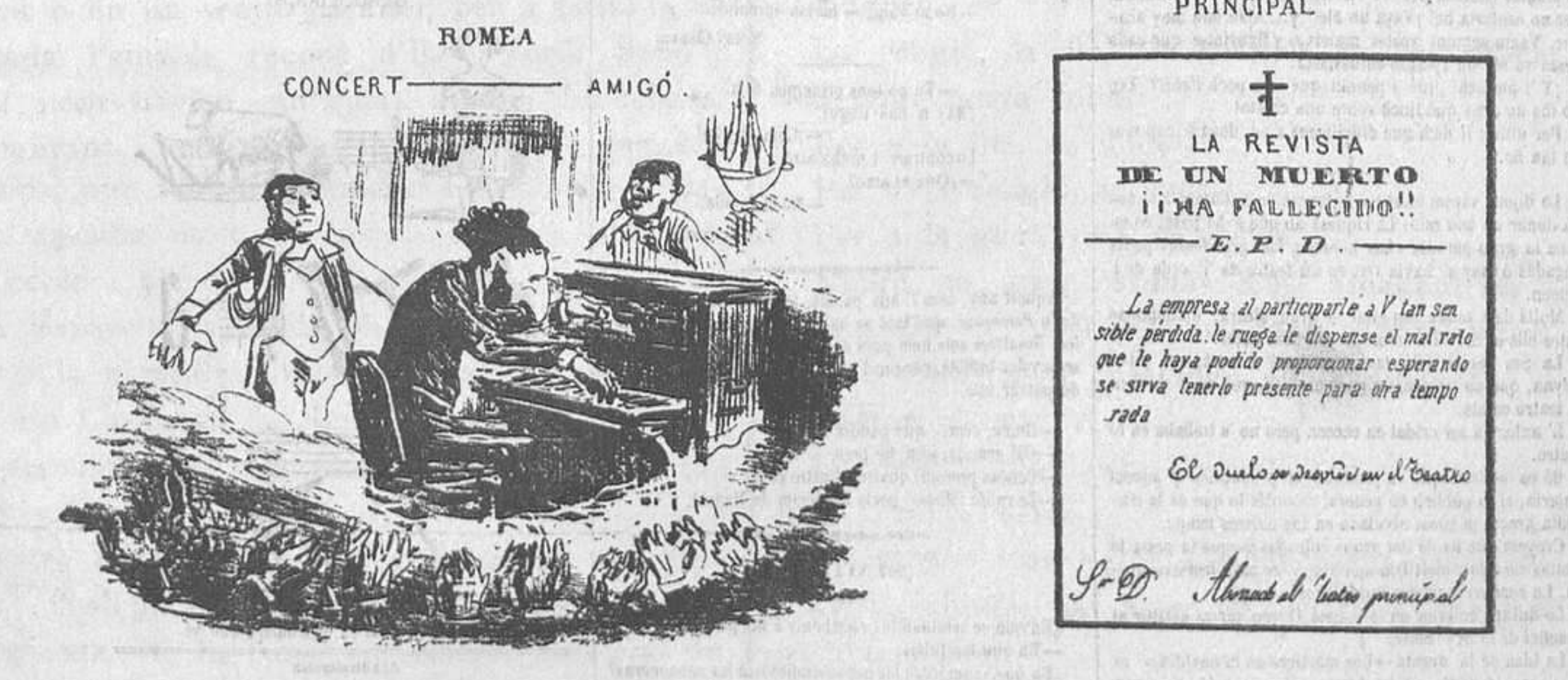
Lo jove, dins de la llanxa, dret ab los brassos plégats y aquella mirada fixa, produhida sens dubte pe l' pensar de que farían mánigas quant hagués fugit ab la victa, semblava a un d' aquells Napoleóns de guix que moltas tabernas tenen encare en un prestatge.

Tota la decoració que s' estenia a sa vista, platejada en aquell instant, semblava aquells paisos de colors y ma de perla que hi ha en aquellas Luuletas rodonas que venen a cas Fradera.

TEATROS. ODEON. SECCIÓ DE LA GATA. LOS HEROS Y LAS GRANDESAS.

ROMEA CONCERT AMIGÓ.

LA REVISTA DE UN MUERTO IMA FALLECIDO!! E.P.D. La empresa al participar a l'an sem síble pérdida, le ruege le dispense el mal rato que le haya podido proporcionar esperando se sirva teatro presente para otro tiempo rada. El duelo se despierta en el teatro. J. P. Padró. Abre el teatro principal.

Als mariners holandesos del vaixell "Tromp" se'ls ha obsequiat amb una excursió a Montserrat.

Els freres hauran agraït la visita. Però l'haurien agraït més si els haguessin portat algun regalet.

Formatges de bola, per exemple.

A Montserrat no ve d'una bola.

La llibre Amèrica, el país del dòllar, ha comès un atropell.

Aquesta vegada la víctima ha estat Nicaragua.

A Xina segueix la guerra.

Malgrat l'egoisme de la burgesia europea, sembla que triomfarà la bona causa.

Millor!

La Premsa catalana parla de la batalla del llibre.

Ai! La guanyaran els analfabets.

"Todo el año es Carnaval", han escrit ara els carrinçons que fan literatura dolenta als periòdics.

No. Per a nosaltres tot l'any és dejuni i dimecres de cendra.

Mussolini ha recomanat a les autoritats italianes l'expulsió de vagabunds i persones indesitjables.

Que comencin peis feixistes.

El Japó no vol desarmar. França, tampoc. Anglaterra, ni parlar-ne.

Els únics que han acollit bé el memoràndum dels Estats Units són els suïssos, els rifenyis i els andorrans, que amb tan poderoses esquadres compten.

Els Soviets han contestat a la darrera nota diplomàtica anglesa amb molta energia.

A Europa els que tallen el bacallà són els anglesos. Però a Àsia els que remenen les cireres, són els bolxevics.

Els nordamericans continuen a Nicaragua al costat de la reacció i del Govern facciós i despotíic del president Diaz.

Si Washington aixecava el cap, renegaria dels seus nets.

Imprenta: La Central, L'Esquella, Oim. 8, Barcelona

L'EPOCA MILLOR

—No t'espantis, Quimeta, que ja som a la Quaresma

AQUEST NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

Va passar un moment sense que ningú l'vegés.

Deïria d'ell, lo jove s'assenta en la barca deixant caure lo rostre entre sans mans y dient — Esperem—mentres lo mar bramava, per compendiar sens dubte, que aquell era l'únic lleugnatge ab que convenia parlar a un jove que s'trobava en una situació com aquella.

Encara no estem lleïtos.

Lo número que se s'acaba.

CANTARELLAS.

I.
Passan los aucells cantantíes,
Per veurer a son amor,
Y tu, per veurer a mi,
Passas pel carrer fent f'as.

II.
Dius que son miralls mes ulls,
Sempre que d'amor me parlas;
Donchs vinathi a emmirallar,
Que s' desfa la corbata.

III.
L'amor es eges, noyal!
Prou que ho se; poble de mill
Puig sempre que te m'acostas
Me trepitxas lo vestit.

IV.
He somiat, boy, que t'estimol
¡Que may lo podré olvidar!
¡Que ets tu mateix el pensament...!
¡Sempre t'inch soquis estrany!

V.
¡Quant veigis lluir la lluna,
Noy estimat, pensa ab mi,
Que com jo, no n'hi ha un altre
Que t'agradí tan lluri!

VI.
¡Dius que lo cor t'he flexat!
¡Que ma mirada asessata...!
¡Ves de tractarme millor,
Que aixó ja passa de mitat!

PAU BUNTEGAS.

Per fi va tenir lloch lo concert del Sr. Amigó. Si no hi va anar casi be 'l planyo, perquè va ser un concert de padre y senyor mio.

Si n'volen tenir una idea agafin lo programa y comensin. Un trio de Rossini, ¡Que ben locat! Un fantasia per armonium, interpretada ab aquella delicadesa que tant ha donat que parlar del Sr. Amigó. Mosses! L'aria del *Finale* de *La Gioconda* cantada pel Sr. Vialletti. ¡Oy qu'un es Vialletti per no cantar-la bel ¡Vaya un alete!... aixó fora may acabar. Vagin seguit vosos mateixos y figurintse que cada peça va ser un aplauso entusiasista.

¡Y 'l public! ¡que s'pensava que era poch l'habit! ¡Tan ho fos un cons que tinch sobre una cassat!

Per últim: li dich que ditímetim a en donar cap mes de tan bo.

Lo dijous varem assistir a la funció de la Gaia y a fe nos va donar un bon rato. La riquesa ab que s'ha posat en escena la gran parodia "Los borras y las granadas" pocas vagadas o may s'havia vist en un teatro de l'orde de l'Odeon.

Mols dels actors van estar a gran altura, distingintse entre ells lo Sr. Villabermosa y la Sr. Soler.

La Sr. Soler está tan grandiosa, tan trágica, y tan Reyna, que no s'ensansem gens en dirli, que no té rival en lo teatro catalá.

L'autor va ser cridat en escena pero no s'trobaba en lo teatro.

Bó es lo efecto que va produhir la producció, y aquest pajari, si lo publich en general recordes lo es la tragedia grega, ja quasi olvidada en los nostres temps.

Creym que ho de dar grans estradas perquè la passa lo mols merita, molt bon apartat, y es molt heretodoxa. La concurrència era llohididiosa.

La diluents anterior en lo mateix Odeon varem assistir al benefici de la Sr. Soler.

La idea de lo drama "Los mártires de la envidia," es preciosa; la concepció del drama y la execució no ho van ser tan.

Los autors van ser cridats en la escena pero també eran fons.

EPITAFIS.

Los restos de un corredor aquí jazaban, no reposan, poig fins essent freit proposan negoció ab lo enterrador.

Aquí dins los restos son de un general de aquells brans, que va guanyar los seus graus lutxant ab lo escalón.

«He jaec...» no diguis mes: poch génit, gens de paciencia, y home de molt pòchs diners.

No hi ha marbrerí coronas ni lo seu nom hi han gostat; pero veig qu'home y donas hi ploran moltes estonas... ¡Digne ser un home honrat!

S'estaca.

Sembla que LA MULLER QUE VA PER CASA, fa, també per la *Socied Catalana del Romea*. ¡Es fer molt!

Lo diluents próxim, a benefici del *barba* Senyor Medel, se posará en escena en lo Liceo "La Carajada" que segons tenim entés lo Senyor Jordán la fa d'alló mes be. De manera que dit benefici sera *barba* per tots costats.

EPIGRAMAS.

—No ho vist may—digué la Petra.
—Un dramón mes mal escrit.—
—Y a fe—contestá 'l marit
que l'autor le bona lletra.

—Si pots estar en Pascual
descambian luego en plata
y s' veuren.

—¡Ahont?
—En la Gaia.

—No hi vaig; es massa immoral.
—SIMON OLLER.

—Tu no tens principis, Sita.
—May n'has tingut!
—¡Com que no!
Lo contrari t'proba aixó.
—¡Que es aixó?
—Ma fe de pila.
—PAU BUNTEGAS.

Aquest any, com l'any passat, torna a rifarse l'album de *la Patria*, que tant se ha almirat en los salons y cafes. Nosaltres sols hem pres des suscripcions, y espabillando se al volen billetes, perquè l'any passat ab tres dias se varen despantar tots.

—Home, ségu, que pendrà café
—Cá! gracies, ja n'he pres.
—Doncs prengui qualsevol altre cosa.
—Te rabó. Mosses! porta un decim de Madrid.

SIMILS

—En que se semblan los escribents a las plantas?
—En que fan follis.
—En que se semblan los noys estudiosos a las sangoneras?
—En que s'aplican.
—En que se semblan los termómetros, militar, harmónicos, ticsis, ayguardenis y estudiantes de lleys y de medicina?

—En que tenen graus.
—En que se semblan las hermitas als homes de mala sentimens!
—En que no tenen cor.
—En que se semblan los magistrats als jugadors de tresillo?
—En que fallan.
—En que se semblan las diputacions a las noyas macas y ben endressadas?
—En que fan tropa.

ENDEVINALLA

Ara dormiré ben tou!

XARADA.

La primera guarda y ab quarta me deix; dos y prima s'interja; segona la preta. Es terna ab primera, la dona ab cales; quarta repetida, la que ja no creix. Ab lo dot, parlante, l'adag; ho diu be: «No apress la doctrina, sino que perti temps».

Solució a la xarada anterior.

Solució a la endevinalla.

Solució al geroglífich anterior.

Qui no crea a la seva mare, ha de creuar a la pell de cabra.

GEROGLIFICH.

La solució s' darà en lo número que vé.

Ara dissimula.

E. R.—Casimiro Miralles.

Barcelona. Imprenta de Lluís Tasso, carrer del Arch del Teatre, entre 's n.oms. 51 y 53.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ.

Carrer del Arch del Teatre, entre 's n.oms. 51 y 53.

PUNTS DE SUSCRIPCIO.

LIBRERIA ESPANYOLA

I. LOPEZ, EDITOR.

Carrer Ample, 36, y Raval de Rip. 20

PREU DE SUSCRIPCIO.

BARCELONA.

Al mes. 4 rals.

FORA DE BARCELONA.

Trimestre. 12 rals.

SURTIRÁ UN COP CADA SEMMANA

(Sei Dós vols.)

LA SUSCRIPCIO COMENÇA SEMPRE

lo 1.º de cada mes.

UN TROS DE PAPER.

GRAN TEATRO DEL LICEO.

DON GIOVANNI (1).

Anem a pans y parlem ab tota franquesa: ¡aqueixa opera ha fet lo pes al publich de Barcelona!

Lo publich que va a la opera en Barcelona, lo mateix que tots los publichs d'Europa, está compost de elements molt variats; pero jo, fixantme en los rasgos més característics de sa filosofia, lo partire en tres grupos:

Personas de bon instint musical, bultas que ajudan a fer una entrada plena y gent de bona veu.

Lo primer grup, que s'podria dissoldre sensa necessitat de fora armada y que ni en épocas de estat de sitio fora privat, constituix la part il·lustrada y culta del nostre publich; aquell grup de personas tan entusiasmas del veritable mèrit com intrants ab la mediocritat, que van al teatro ab constancia y que a copia de sentir, y de sentir bó, s'han familiarizats ab lo bon gust y han adquiririt un criteri respectable. Aquest grup ha comprés lo *Don Giovanni*; no hi ha perill que n' deixi una sola representació per festa que tingui, perquè cada dia hi descubrius noves bellezas que l'admiran; nous efectos que l' sorprenen. Actualment no lo parlin sino d'aquesta música: ha començat per compendreria y acabarà per sentir-la. Però ja ho ha vist: de aixó n' hi entra molt poch en un publich: Lo publich inteligent hi está en la mateixa proporció que ha llet en la crema d' adroquer: tot lo demás es mitó!

Lo segon grup, es impensablement com la matèria: va al teatro per recurs y per que hi ven anar als demés. Generalment espera que *l' Dura de n' Bruni* n' hagi dit alguna cosa y ab dos representacions de una mateixa opera ja n' ho té. Potser alguna vegada n' ha arribat a sentir tres; pero haura donat la casualitat que l' hán fet tres dimencions seguits. La opinió d'aquest grup sobre *l' Don Giovanni* es que l' argument se sembla molt al *Don Juan Triario*

de *Zorrilla* y que la decoració del cementiri es a tall de *Passa Reyal*. No arriba mes entés.

Lo ultum grup, es s'la de la gent de bona veu, es lo grup mes numeros; lo seu punt de vista es el de la vulgaritat; la seva lley es la lley de las majorias. Un dia s' trovará completament d'acort ab ell, parlant de n' Mario; ignia manera de dir: ignia inspiració en lo can! ignia delicadesa en tot! Però l' endemà s' entusiasmará del mateix modo ab la *Carozzi-Zuchi* y ¡vagatití darrera ab un fluvió sonant!

La música de *l' Mozart* potser l' hi ha agradat; pero no l' ha convenut.

Es clar: que vol dir lo *minuét* si ara ja ballem lo can-can? ¡Qui gosará a can de braçat ab un gueto que porta encara l' *cuet* y la *caballera* empoltrada dels nostres avies? ¡Que hi fa que aquest gueto siga un gèni si no va rissat de com Duché!

La majoria donchs, ha fet lo que fa la nostra societat elegant quant va mudada. ha trovat pel carrer al pobre Mozart y com no anava de las festas s' ha donat vergonya de saludarlo!

—Ja, comexem que axó es bo, ha exclamat a primera vista; pero ja no es del gust de la época!

Lo duplo molt que la época havia donat *podere general* a aqueixa majoria perquè li administrí los seus gustos; pero si es així den retiratoshis i volta de corren sino vol anar a captar en quatre dias.

Tot pot succedir en aquest món: Una época pot dir un dia que *l' Poema de Sicilia*, la perla del gran Rafael, no es del seu gust; pero ¡puy per la época!

Ben está tan exposat en pintura a tenir un exit fret com lo post modest y lo celestrial purera de una verge del pintor de Urbino; ayuals alta baixos que miran cansadament al fill de Deu, no dibuixen res a la vulgaritat. Si l' autor no s' digues Rafael, las *mozas* no dirien de memos de aturarse un sol minut davant de una cosa tan senzilla.

Precisament Rafael tenia moltes qualitats tendres y moltas perfeccions modestas de las que caracterizan a Mozart,

y jo estich ben segú de que si la fama no hagues sigut tan trapassera, en l' aria de *Zerlina*, *Yedra carino* y en lo *dorbat* gaire mes que una molina bastant vulgar.

Las dos escolas mes pronunciadas que s' coneixen es música sen italiana y la alemanya; la primera antes que trobi la melodia; la segona no hi pensa fins que la trobi l' *acompanyament*.

Dinguna una pesseta a qualsevol alemany y s' gasta en trenta tres quartos en armonia; un italiá creuria que axó era lennar los diners y giraria la fruita; ab un quarto d'acompanyament ja n' trindria prou del demés de compra-ria cantabils.

Mozart no pensava ni a la una ni a la altre: lo seu gèni triunfa sempre en totes dos; pero no s' fa esclat de cap. La seva escola es la escola de *l' Mozart*.

Fentis estensiva la comparació anterior de la pesseta, pot dirse que ell no ha tingut *herres*; ha fet sempre partit iguals y se n' ha gastat mitja en cada cosa.

Mozart es un manantial que nais en ell mateix, ha sigut inventor en tots los gèneros y en tols los sentits y per axó no se sembla a ningú, sent axís que tots se l' hi semblan a n' ell.

Quant un ha sentit a Mozart, involuntariament pensa en Rossini y ab tot y tractarse de la imaginació mes brillant d' Italia, vagin a deturarse de dir allo de: *tan gran y va a la font!*

Però en Rossini ray! Be n' ha sortit prou bé. Mes ¡puy! aquells que han anat a la font y han treuat *l' herres* que se haurien desiat Meyerbeer, Pacini, Mercadante, Mosca, Spontini y altres contemporanis del autor del *Barbero*, que saber beure de aquells aigües! ¡Ja haurian estat ben contents de probar en las obras demé Mozart un aigua com la de Calcuta!

Los que s' han dedicat a copiarlo han sigut molts pero no dir tots (alló era un camp perdut; sembla a que no s' feixin pagar res) pero cap com Rossini ha sapigut donar a las sevas copias la aparició d' *veritables* originals.

(1) Varem començar en lo número 11.